

Raadsinformatiebrief

Datum	14 september 2021	Zaaknummer	1948401492
		Portefeuille	Economie, innovatie en financiën J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Regionaal Handelingsperspectief Huisvesting, Integratie en Participatie van internationale werknemers		

Behandeling in commissie

Nvt

Voortgang Regionale Bestuursopdracht uit de Regio Deal Noordoost-Brabant: ‘Van Internationale medewerkers naar nieuwe Nederlanders’

Wat is de aanleiding?

In Regio Deal Noordoost Brabant investeren rijk, provincie en regio samen meer dan 40 miljoen euro extra in de leefbaarheid en welvaart in onze regio. In ruim twee jaar tijd werken overheden, ondernemers, kennisinstellingen en inwoners in 17 projecten samen aan 'goed leven, fijn wonen en anders werken' in Noordoost-Brabant. Zo geven we samen duurzaam invulling aan een gezonde toekomst en bouwen we aan een sterke en veerkrachtige regio.

In de Regio Deal Noordoost-Brabant is de actielijn “Van internationale medewerkers naar nieuwe Nederlanders” opgenomen.

De RNOB heeft via een bestuursopdracht Arbeidsmigratie gevraagd om een integraal beleid op te stellen voor arbeidsmigranten op het vlak van huisvesting, integratie en participatie. In de bestuursopdracht is aangegeven om het vraagstuk arbeidsmigratie zowel vanuit economie & vestigingsklimaat, als ruimte & wonen, sociaal welzijn en integrale veiligheid te benaderen. Dat het vraagstuk arbeidsmigratie uitdagend is en veel gemeentelijke taakvelden raakt, laat onderstaand overzicht zien:

Uit de Regio Deal:

“Mede door de Regio Deal geven Rijk, provincie en Regio samen een impuls aan het versterken van de leefbaarheid en brede welvaart in Noordoost-Brabant. Een van de actielijnen daaruit betreft arbeidsmigranten. Door het op te stellen integrale beleid regionaal af te stemmen, en waar mogelijk met geheel Noord-Brabant, wordt voorkomen dat er ongewenste ‘waterbedeffecten’ ontstaan en dat de regio waar mogelijk eensluidend beleid ontwikkeld dat zorg draagt voor een goed woon-, leef- en werkklimaat voor arbeidsmigranten en de inwoners van de regio; een regio waar mensen graag naar toe komen én blijven, en zijn voorbereid op het werk en de banen van morgen.”

De partners van Regio Deal Noordoost Brabant zijn RNOB, AgriFood Capital, Noordoost Brabant Werkt, provincie Noord-Brabant en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Kernboodschap

1. Kennis nemen van de uitgangspunten uit het Regionaal Handelingsperspectief voor internationale werknemers.
2. Het college is gevraagd om dit Regionaal Handelingsperspectief te hanteren als basis voor het opstellen van een lokaal beleid.

Status van het Regionaal Handelingsperspectief

Het Regionaal Handelingsperspectief bevat 47 uitgangspunten die we graag als regio Noordoost-Brabant zouden willen uitdragen. Vanuit de regiodeal is het project genoemd: ‘Van internationale medewerkers naar nieuwe Nederlanders’. In de uitgangspunten is getracht te verwoorden dat we deze medewerkers, die we economisch zo hard nodig hebben, in de regio welkom willen heten. En niet alleen welkom heten, maar ook ervoor willen zorgen dat ze goed, veilig en fatsoenlijk gehuisvest worden. En dat de kans wordt geboden om te integreren en te participeren in onze samenleving voor hen die dat willen. Het Regionaal Handelingsperspectief moet in die geest gelezen worden. Het is geen dwingend document maar veeleer een vaststelling van wat wij als

regio vinden hoe we deze internationale werknemers willen ontvangen en huisvesten in onze regio.

Wat zijn de effecten?

1. Aansluiting op het Regionaal Handelingsperspectief zorgt voor een zo veel mogelijk regionaal geharmoniseerd beleid inzake de huisvesting, integratie en participatie van arbeidsmigranten; een beleid waarbinnen gemeenten autonoom zijn en blijven in hun beslissingen om eigenstandig beleid te ontwikkelen maar die beslissingen kunnen onderbouwen met visie, ambitie, argumenten en instrumenten uit dat Regionaal Handelingsperspectief.
2. Beleid dat oog heeft voor de afhankelijkheid van arbeidsmigranten van uitzenders en huisvesters op de gebieden huisvesting, werken, zorgverzekering, mobiliteit en leefbaarheid en daar actief in wil optreden.
3. Aansluiting op Regionaal Handelingsperspectief voorkomt dat er ongewenste 'waterbedeffecten' ontstaan en dat de regio waar mogelijk eensluidend beleid ontwikkelt dat zorg draagt voor een goed woon-, leef- en werkklimaat voor arbeidsmigranten en de inwoners van de regio Noordoost-Brabant.

Wat wordt verder vanuit de regio beoogd?

Doel van het integrale beleid voor de regio is dat:

- Internationale werknemers goed en fatsoenlijk worden gehuisvest;
- Zij in staat worden gesteld en gestimuleerd om deel te nemen aan en deel uit te maken van onze samenleving met als onderliggend doel dat de economische ontwikkelingen worden gestimuleerd;
- De integrale veiligheid voor alle inwoners wordt gewaarborgd;
- Overlast en/of ondermijning - mede als gevolg van 'verkamering' - wordt tegengegaan;
- Opkoop van huizen in het goedkope(re) woonsegment door huisvesters en uitzendbureaus wordt tegengegaan met instrumenten als zelfbewoningsplicht/opkoopbescherming en verhuurdersvergunning (pilots gestimuleerd vanuit het ministerie van BZK zijn gaande);
- Met als tegenwicht het bieden van grootschalige(re) huisvesting voor short- en midstay internationale werknemers in de regio, onder andere door benutting van leegstand en het toestaan van nieuwbouw (logies en/of pensionfuncties) in de overgangsgebieden;
- én dat wordt aangesloten bij de adviezen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten die ook door het demissionair kabinet zijn omarmd.

De adviezen van de commissie Roemer en de kabinetsreactie daarop laten zien dat er nog een lange weg te gaan is. Denk daarbij aan zaken als: de registratie van internationale werknemers, de druk op de huidige woningmarkt voor met name starters en spoedzoekers, huisvesting, leefbaarheid, gezondheid, integrale veiligheid etc.

Betekenis Regionale Handelingsperspectief voor het arbeidsmigrantenbeleid van Meierijstad?

Een regionale aanpak moet ervoor zorgen dat gemeenten zich committeren aan het Regionaal Handelingsperspectief en aan de slag gaan met de verschillende thema's, zoals het faciliteren van initiatieven voor huisvestingslocaties en een einde maken aan geconstateerde misstanden zoals slechte woonomstandigheden van internationale werknemers. Zo kunnen verantwoordelijkheden worden verdeeld, staan gemeenten er niet alleen voor, hoeft je niet telkens het wiel zelf uit te vinden en kun je waterbedeffecten voorkomen.

De gemeente Meierijstad heeft sinds 6 juni 2019 een beleid¹ dat bedoeld is om met name veilige en kwalitatief goede huisvesting te faciliteren, voor zowel de internationale werknemers als de

¹ Beleidsnotitie gemeente Meierijstad: Huisvesting arbeidsmigranten: maak er werk van!

omgeving. Naast huisvesting wordt in het beleid aandacht besteed aan andere vraagstukken zoals handhaving, de relatie met de omgeving en participatie.

De verschillende vraagstukken in het beleidskader over arbeidsmigratie voor Meierijstad komen overeen met de uitgangspunten van het Regionaal Handelingsperspectief. Het is daarmee een onderstreping van het bestaande lokale beleid van Meierijstad.

Het Handelingsperspectief biedt aanknopingspunten voor verbetering en verdieping voor de uitvoering van het beleid van Meierijstad. Zo is er méér oog mogelijk voor de (onwenselijke) afhankelijkheidsrelatie tussen de internationale werknemers en werkgevers/uitzendbureaus op het gebied van wonen, leven, werken en zorg.

Door het gemeentegrensoverschrijdend karakter kan bovendien een gezamenlijke -regionale- veiligheidsaanpak een logische uitwerking zijn van de uitgangspunten, via een definitief uitvoeringsprogramma op het regionale handelingsperspectief.

De inzet voor een eenduidig instrumentarium en passende regelgeving ligt in lijn met het pleidooi van de gemeente Meierijstad en bij de betrokken ministeries van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (ook bekend van Commissie Roemer).

Vervolg: naar een regionaal uitvoeringsprogramma

Wat de uitvoering van het integrale beleid dat de regio beoogt voor regiogemeenten betekent moet verder in kaart worden gebracht, ook in relatie tot de ontwikkelingen in de regio. In dat kader valt bijvoorbeeld te denken aan het regionaal verbeteren van de registratie van internationale werknemers (in- en uitschrijving, woon- en contactadressen in Nederland etc.); aan een structuur waarin gemeenten regionaal samenwerken op het gebied van handhaving en toezicht om mensen en middelen zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten, wellicht in samenwerking met de Landelijke Stuurgroep Interventieteams van de VNG. Tevens wordt onderzoek gedaan naar een zeer laagdrempelig Migratie Informatie Punt, geïnitieerd vanuit de Regio Deal waar internationale werknemers, maar ook alle betrokkenen zoals inwoners, huisvesters, uitzenders terecht kunnen met hun vragen; daarnaast wordt gewerkt aan het creëren van draagvlak en aan transparante communicatie over het huisvesten, de integratie en participatie van deze groep werknemers etc.

Tot slot

Dit Regionaal Handelingsperspectief vormt een stevige basis voor een afgestemde Noordoost-Brabantse aanpak. Internationale werknemers in Noordoost-Brabant zijn in verschillende sectoren werkzaam. Dit verschilt per gemeente en dit vereist lokaal maatwerk. Graag willen we dat deze medewerkers zich thuis voelen in onze regio, passend bij de opgaven uit de Regio Deal Noordoost-Brabant: goed leven, fijn wonen en anders werken². De urgentie ligt bij het oplossen van de huisvestingsopgave, maar zeker ook bij integratie, participatie, sociaal welzijn, veilig en het creëren van draagvlak. Met oog voor de verschillende posities van internationale werknemers per gemeente ('couleur lokale') delen we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de positie van internationale werknemers, kunnen we leren van elkaar en maken we hiervoor afspraken. Diversiteit is immers de kracht van onze regio. Met het regionaal afsprakenkader geven we tegelijkertijd een duidelijk signaal af dat we één zijn als regio.

Communicatie

Mochten er regionaal nog vragen zijn bij de gemeenteraad op het Regionaal Handelingsperspectief dan is de bestuurlijke kopgroep Arbeidsmigratie ook bereid om één of meerdere (digitale) sessies te organiseren waar raadsleden hun vragen kunnen stellen.

Participatie

In de regionale samenwerking gaat een bestuurlijke kopgroep voorop, in nauwe samenwerking

² [Regio Deal Noordoost-Brabant \(mob.nl\)](https://www.mob.nl)

met de Provincie. De kopgroep betreft daarbij alle gemeenten en dat gebeurt via de wethouders van alle regionale portefeuillehoudersoverleggen (poho's). Daarop worden rechtsreeks de colleges en ten slotte de gemeenteraden meegenomen. Binnen het proces zelf worden nog relevante stakeholders betrokken.

Duurzaamheid

Het regionaal proces dient een verbetering van de situatie van internationale werknemers in Noordoost Brabant, door bijvoorbeeld het faciliteren van initiatieven voor huisvestingslocaties en een einde maken aan misstanden zoals slechte woonomstandigheden.

Financiële toelichting

Via het Regio Deal-budget wordt voorzien in de projectmatige aanpak.

Planning

Naar aanleiding van de gehouden Bestuurlijke Regiodag in juni 2021 en reacties op het Regionaal Handelingsperspectief en de onderliggende documenten wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld met regionale afspraken. Het streven is om voor het eind van 2021 een regionaal opgesteld én gedragen Uitvoeringsprogramma mét regionale afspraken gerealiseerd te hebben.

Rechtsbescherming

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

Via de Regio Deal-methodiek is er een systeem van voortgangsrapportage. Met het informeren van de gemeenteraden is er een tussenmoment om de voortgang van het proces te voorzien van informatie voor een groter draagvlak in de regio.

Bijlage(n)

1. Regionaal Handelingsperspectief (kerndocument).
2. Positiedocument (achtergrondinformatie)
3. Bijlagen bij het Regionaal Handelingsperspectief (met een wettelijk instrumentarium)

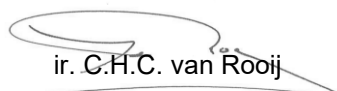
Ter inzage documenten

-

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad
De secretaris, De burgemeester,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij